

VARHAISKASVATUKSEN TOIMINTASUUNNITELMA

PÄIVÄKOTI SAUKONTASSU / ESIOPPILAIDEN TÄYDENTÄVÄ VARHAISKASVATUS

2023 – 2024

KUHMOISTEN KUNTA

Toimintasuunnitelma hyväksytty sivistyslautakunnan kokouksessa:

23.08.2023

Toimintasuunnitelman toteutuksen arviointi:

Asiakastyytyväisyyskyselyt perheille ja lapsille huhtikuussa 2024

Varhaiskasvatuksen henkilöstö arvioi toimintasuunnitelman toteutumista omissa tiimeissä, koko työyhteisön kanssa palaverissa ja suunnittelu-/arviointipalaverissa tammikuussa ja toukokuussa. Valssi – varhaiskasvatuksen laadunarviointi menetelmä käyttöön 1.8.2023 alkaen.

Ryhmät

KAISLATASSUT: 1 -3 vuotiaat

Lapsia 12 (15.8.2023)

Ryhmässä kaikki lapset alle 3-vuotiaita. Neljällä lapsella on vuorohoidontarve. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja ja kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, joista kaksi tekee vuorotyötä

SAMMALTASSUT: 2-5 vuotiaat

Lapsia 11 (15.8.2023)

Ryhmässä 2 alle 3 –vuotiasta ja 9 yli 3-vuotiasta. Kahdella lapsella vuorohoidontarve.

Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja ja kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, joista yksi tekee vuorotyötä.

KIVITASSUT: 4-6 vuotiaat

Lapsia 15 (15.8.2023)

Ryhmässä kaikki lapset yli 4-vuotiaita. Kahdella lapsella vuorohoidontarve.

VARHAISKASVATUKSEN ERITYISOPETUS

Varhaiserityisopetuksesta vastaa erityisopettaja. Hän työskentelee päiväkodin yhdessä ryhmässä opettajana sekä vastaa ja ohjaa varhaiskasvatuksen lapsiryhmiä ja esioppilaiden täydentävää esiopetusta.

ESIOPPILAIDEN TÄYDENTÄVÄ VARHAISKASVATUS

Esioppilaiden täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuu 7 lasta. Esioppilaiden täydentävä varhaiskasvatus järjestetään koululaisten aamu-, iltapäivätoiminnan yhteydessä Yhtenäiskoulun esi- ja alkuopetuksen luokkatiloissa. Aamutoiminta klo 6.30-8.45 ja iltapäivätoiminta klo 13.10-17.

Esioppilaiden täydentävästä varhaiskasvatuksesta vastaa varhaiskasvatuksen lastenhoitaja yhdessä koulunkäynninohjaajien kanssa.

Henkilökunta

Varhaiskasvatuksen esimies: Tiina Oksanen

Varhaiskasvatuksen opettajat/esimiehen varahenkilöt: Pia Elokannas

varhaiskasvatuksen erityisopettaja: Venla Hellstén

Varhaiskasvatuksen opettaja: Venla Hellstén, Johanna Etelämäki-Lindroos

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat: Heljä Hynninen, Niina Kiviharju, Mirja Nieminen, Pinja Sinivaara, Ulla Salmi, Eerika Yijälä

Vuoraa tekevät lastenhoitajat: Matti Peltonen, Tarja Hauskanen, Satu Lahnalahti

Esiopetuksen täydentävä varhaiskasvatus: Marika Silventoinen ja koulunkäynninohjaajat

Toiminta-ajatus ja toimintavuoden tavoitteet

HYVINVOIVA LAPSI

Lapsella on mahdollisuus monipuoliseen toimintaan.

Liikuntaan on mahdollisuus sekä ohjatusti että omatoimisesti.

Ulkoilua on päivittäin.

Terveellinen ja varhaiskasvatuspaikassa valmistettu ruoka.

TURVALLINEN KASVUYMPÄRISTÖ

Lapsi huomioidaan yksilöllisesti ryhmän jäsenenä.

Lapsella on mahdollisuus oppia uutta ja saada myönteisiä kokemuksia

Lapsen kanssa puhutaan tunteista, opetellaan yhdessä tunnistamaan ja nimeämään niitä.

Lapsi saa aikuisen huomion. Tähän kuuluu syli, kehu, kannustaminen ja tarvittaessa leikkikaverina toimiminen. Aikuinen välittää, asettaa rajat, luo rutiinit ja yhteiset pelisäännöt ottaen lapsen mielipiteen huomioon.

YHTEISTYÖ

Huoltajien ja kasvattajien välinen yhteistyö tapahtuu **päivittäisissä kohtaamisissa**, joissa on rehellistä puhetta lapsen iloista ja murheista. Lapsen **vasukeskustelujen** lisäksi huoltajat toivovat lyhyitä rauhallisia ennalta sovittuja **keskusteluhetkiä**. **Vanhempainiltoja ja/tai koko perheelle järjestettyjä tapahtumia** on varhaiskasvatuksessa vuosittain. **Kasvatus- ja opetusjaosto** nimetty 1.9.2021, jossa edustus myös varhaiskasvatuksesta.

Varhaiskasvatuksen kasvattajien keskinäinen yhteistyö on tiivistä. Yhteistyötä tapahtuu kasvattajatiimeissä, päiväkodin yhteisissä pedagogisissa keskusteluissa ja koulutuksissa, koko varhaiskasvatuksen yhteisissä suunnitteluissa, arvioinneissa ja koulutuksissa. Yhteistyössä korostuu yhteisöllisyys ja lasten tuntemus. Kasvattajilla on erilaisia vastuualueita ja osaamista, mitä hyödynnetään varhaiskasvatustyössä.

Kuhmoisissa varhaiskasvatus tekee yhteistyötä kunnan eri toimijoiden kanssa. Kirjasto, liikunta- ja nuorisotoimi, esi- ja perusopetus, nuorisovaltuusto, seurakunta, sosiaalitoimi ja perhepalvelukeskus ovat läheisiä yhteistyökumppaneita. Kuhmoisten eri yhdistykset ja järjestöt tarjoavat erilaisia palveluja varhaiskasvatukselle ja yhteistyö on monimuotoista.

Yleiset kasvatustavoitteet:

Tuetaan sosiaalisia taitoja ja ehkäistään kiusaamista

Toimintaympäristöä järjestämällä/suunnittelemalla tuetaan lapsen omatoimisuutta kannustaen uusiin oppimiskokemuksiin.

Lasten ja perheiden osallisuutta pyritään lisäämään uuden varhaiskasvatussuunnitelman periaatteiden mukaisesti.

Arvostetaan ja tuetaan lapsen leikkiä.

Panostetaan lasten liikunnallisen elämäntavan edistämiseen ja luontosuhteen luomiseen.

Toiminta:

Suunnittelu ja työtavat lähtevät lapsista ja lasten tarpeista. Työskentely on leikinomaista, moniaistista ja tapahtuu vaihtelevissa ryhmissä ja oppimisympäristöissä. Kuhmoisten varhaiskasvatuksessa toimitaan **pienryhmissä. Monipuoliset työtavat** tarjoavat kokemuksia niin, että lasten henkilökohtaisten vasujen tavoitteet toteutuvat. Toiminnassa kiinnitetään huomiota sekä lasten että aikuisten ergonomiaan vaihtelevissa työskentelyasennoissa.

Kasvattaja tarvitsee taitoa ja herkkyyttä tunnistaa lasten aloitteita ja tunnetiloja sekä muuttaa ja suunnata omaa toimintaansa niiden mukaisesti. Kasvattaja tukee **lapsen osallisuutta** siten, että lapsi kokee kuuluvansa ryhmään ja saa vaikuttaa ryhmän päätöksentekoon.

Leikki tuo lapselle iloa, mielihyvää ja lisää yhteisöllisyyttä. Se on lasten tapa jäsentää ja tutkia maailmaa sekä muodostaa merkityksiä kokemuksistaan. Kasvattajan rooli leikin mahdollistajana on tärkeä. Kasvattajan läsnäolo ja tietoisuus lasten leikin kulusta sekä osallistuminen leikkiin tukee vuorovaikutusta ja ehkäisee ristiriitatilanteiden syntymistä. Kasvattajan tulee tarttua lasten leikkialoitteisiin ja mahdollistaa kaikkien osallisuus yhteiseen leikkiin lapsen taitojen ja valmiuksien mukaisesti. Kasvattajan heittäytyminen mukaan leikkiin ja yhteinen hassuttelu vahvistavat myönteistä ilmapiiriä yhteisössä. Kasvattajan tehtävänä on edistää lasten luovuutta sekä parantaa kielellisiä ilmaisutaitoja.

Oppimisympäristöjen tulee joustaa leikkien mukaan, sillä leikit eivät välttämättä pysy paikallaan niille varatuissa tiloissa. Lapset osallistuvat leikkiympäristöjen rakentamiseen ja muuttamiseen sekä valmistavat itse leikkivälineitä. Pitkäkestoiseen leikkiin tarvitaan aikaa, rauhaa ja tilaa sekä sopivia ja lasten saatavilla olevia leikkivälineitä ja materiaaleja. Leikki voidaan esimerkiksi siirtää jatkumaan toiseen tilaan pakkaamalla leikkivälineet laatikkoon.

Lasten vuorovaikutustaitojen kehittymistä tuetaan keskustelemalla ja rohkaisemalla lapsia erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin leikeissä ja muussa toiminnassa. Varhaiskasvatus alkaa tutustumisella omaan ryhmään ja sen sääntöihin. Omassa ryhmässä harjoitellaan leikkimään yhdessä, opetellaan kaveritaitoja ja ratkotaan ristiriitoja. Ryhmässä ollaan samanarvoisia omanlaisina persoonina, siellä eletään arkea, vietetään juhlia, saa olla hiljaa ja ihmetellä. Yhdessä mietitään, mikä pelottaa ja mistä tulee iloiseksi.

Erilaisilla ilmaisun muodoilla lapsilla on mahdollisuus oppia asioita kokonaisvaltaisesti ja moniaistisesti. Lasten kanssa käytetään eri ilmaisun muotoja ja toiminta voi olla sekä suunniteltua että spontaania. Sanallisen, musiikillisen, kehollisen ja kuvallisen ilmaisun keinoin voidaan oppia mm. rytmiä, kieltä, matematiikkaa, vuorovaikutusta, kehonhallintaa ja -tuntemusta, käden taitoja, tunteiden ilmaisua ja käsittelyä.

Eri ilmaisun muodoissa hyödynnetään paikallisia toimijoita ja palvelun tarjoajia sekä henkilöstön osaamista. Musiikkiopisto tarjoaa vuosittain Soivalla viikolla musiikkitapahtuman, joihin osallistutaan

mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyössä kunnan eri toimijoiden kanssa järjestetään lapsille kulttuuritapahtumia (esim. teatteri, konsertti).

Lapselle luetaan päivittäin ja luettavien tekstien tulee olla monipuolisia; satuja, runoja ja loruja sekä lasten tietokirjoja ja muuta asiapitoista tekstiä. Lapset osallistuvat satujen valintaan ja lasten saatavilla on erilaisia kirjoja

Kuhmoisten kirjasto tarjoaa palveluinaan mm. satuhetket ja päiväkoteihin toimitettavat lainakirjat. Kirjastovierailuilla harjoitellaan kirjojen käsittelyä ja lainaamista.

Yhtenä osana Kuhmoisten varhaiskasvatuksessa annettavaa katsomuskasvatusta on **yhteistyö seurakunnan kanssa**. Yhteistyö on varhaiskasvatuslain mukaista ja käytössä ovat valtakunnalliset kumppanuuden korit.

Luontokasvatus: Kuhmoinen sijaitsee vesistöjen ja metsien äärellä. Luontoretket ovat luonteva osa varhaiskasvatusta ja ne tarjoavat monipuolisia leikki- ja oppimisympäristöjä. Kuhmoisissa on useita kyliä, joissa on laavuja ja nuotiopaikkoja sekä luontokohteita ja muinaismuistoalueita. Lasten kanssa retkeillään ja havainnoidaan yhdessä luonnon ilmiöitä, eri vuodenaikoina ja eri aisteilla. Lapsia ohjataan kunnioittamaan luontoa, sen kasveja ja eläimiä. Retkillä pohditaan luontoon liittyviä asioita ja opetellaan jokamiehenoikeuksia. Varhaiskasvatuksessa opetetaan, että roskat kuuluvat roskakoriin myös ulkona. Päivittäinen jätteidenlajittelu sekä energiansäästö (vesi, valot, ja lämpö) kuuluvat arkeen.

Liikuntakasvatus: Lapsella on luontainen tarve liikkua ja turhat säännöt eivät saa rajoittaa liikkumisen iloa. Liikkumista tapahtuu kaikessa arjen toiminnoissa esim. siirtymät ja odotteluhetket. Lasten liikkumista edistää pienryhmätoiminta, jolloin lapsiryhmässä on vähemmän odottelua. Kuhmoisten ohjenuorana lasten liikunnassa toimivat varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset. Osa lapsen päivittäisestä liikunnan tarpeesta toteutuu varhaiskasvatuspäivän aikana.

Kuhmolan sali on varattu päiväkodin käyttöön perjantaisin klo 8.30-10.30. Sali mahdollistaa monipuolisemman liikkumisen. Kunnan liikunnanohjaaja ohjaa liikuntaryhmiä tiistaisin varhaiskasvatusikäisille. Liikunnanohjaajan kanssa on tehty yhteinen suunnitelma toimintakaudelle, jonka mukaan liikunnallisten tavoitteiden saavuttamista pystytään toteuttamaan yhteistyössä.

Kasvun ja oppimisen tuki

Kuhmoisten varhaiskasvatuksessa tukea tarvitsevat lapset ovat inklusiivisen periaatteen mukaisesti päiväkotiryhmissä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo) tekee säännöllisiä havainnointi- ja konsultointikäyntejä päiväkotiryhmiin sekä esiopetuksen täydentävään varhaiskasvatukseen. Lapsen tuen tarpeen arviointi ja suunnittelu perustuvat lapsen kanssa päivittäin työskentelevän henkilökunnan, huoltajien ja veo:n havaintoihin. Havainnot, lapsen vahvuudet ja tarvittava tuki kirjataan Daisy-järjestelmän lapsen vasuun.

Kuhmoisten kunnalla on oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyö huoltajien ja kasvattajien välillä tapahtuu päivittäisissä kohtaamisissa. Lapsen vasukeskustelujen lisäksi huoltajat toivovat lyhyitä rauhallisia ennalta sovittuja keskusteluhetkiä. Vanhempainiltoja ja/tai koko perheelle järjestettyjä tapahtumia on varhaiskasvatuksessa vuosittain. Kasvatuksen ja opetuksen jaosto kokoontuu 2-4 krt/ toimintavuodessa.

Yhteistyö vanhempien kanssa:

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) laatiminen

Vanhempainilta 12.9.2023

Päivittäiset keskustelut haku- ja tulotilanteissa

Kirjallinen viestintä: Viestintä Daisyn kautta, Whatsapp-viestit, tiedotteet koteihin, ilmoitustaulut

Juhlat (isänpäivä, joulukuun juhlat, ystävänpäivä, äitienpäivä yms.)

Havainnointi ja dokumentointi:

Lapsen kasvunkansiot

Lapsen Vasu

Arviointi:

Lapsen VASU

Neuvolan 4-vuotislomake

Lapsen oma arviointi

Huoltajien arviointi

Tiimien palautekeskustelut

Asiakastyytyväisyyskyselyt

Yhteistyö kunnan toimijoiden ja muiden tahojen kanssa

Lapsen ja perheiden hyvinvointia koskevissa asioissa päiväkodin kanssa yhteistyössä toimivat:

- perhepalvelukeskus (lastenneuvola, terapeutit, psykologit)
- sosiaalitoimi
- liikuntatoimi
- kulttuuritoimi
- nuorisotoimi
- seurakunta
- erilaiset järjestöt (Seniorit, Spr, Mll, Partio)
- Jämsän varhaiskasvatus
- Loisto-verkosto (yhteistyö Pirkanmaan varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa)

Työyhteisön kehittäminen ja hyvinvointi

Kehittäminen:

Clevertouch- koskeusnäyttö lasten arkeen koulutus 22.8.2023

Edutaining koulutukset

Aluehallintoviraston tarjoamat koulutukset

Hyvinvointi:

Palaverit ja kokoukset

Virkistyspäivä

Työterveyshuollon palvelut

Kunnan työhyvinvointisuunnitelma